

Girona

ANY I

BIBLIOTECA PÚBLICA GIRONA NUM. 30

Redacció i Administració:
PLAÇA INDEPENDENCIA, 16. — Ent.

Dissapte 12 d' Agost de 1916

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

CAMPANYA DE PERSUACIÓ -- BENEFICENCIA PROVINCIAL

L' alimentació dels asilats a l' Hospital.—Durant l' ultim quinqueni ha anat augmentant gradualment el tant per cent d' alimentació que correspon a cada individu. — El qui malparli del tracte que 's dona als asilats de l' Hospital, demostra ignorancia o que parla per odi. — La llegenda del Hospital de Fam

La nostre intenció a l'escriure el present article no serà mai amb el fi de convencer als que amb mals intents han procurat escampar arreu un enfilall de menti es sobre la alimentació que es dona en el nostre Hospital Provincial, car sabem que no hi ha res mes difícil que convencer a un ignorant, que no altre cosa demostra el malparlar en la forma que s' ha fet de tal establiment de beneficencia; i si es que parlen amb coneixement de causa allavors encara menys, perque seria senyal evident de que estan posseïts del odi i del despit, i no cal sino recordar lo que diu el refrà de que *no hi ha pitjor sort que 'l que no hi vol sentir*. Però apart d'aquets que no faran ni més ni menys encare que 'ls hi quedí demostrat allò de que *cantín papers mentin barbes*, estem ben segurs de que totes les demés persones no deixaràn de reconeixer la insensatesa d' aquesta infamia davant la demostració irrefutable de les xifres.

La demostració més evident de la norma que en la alimentació dels malalts del Hospital s' ha seguit durant l' últim quinqueni o sigui, desde que s' encarregà de la Presidencia de la Diputació el nostre digníssim compatriota senyor Riera, la dona d' una manera ben clara la progressió creixent que en el consúm de les diverses subsistències s' ha anat marcant cada any fins a donar del primer al últim any del quinqueni una diferència en augment ben notable que ens complavem en oferir a la consideració de nostres llegidors. Tant sols la proporció del vi es trova en disminució desde el començament d' aquest quinqueni però, atravesant una època de campanya anti-alcohòlica com la que fa uns quants anys se exten arreu del mon, se comprendrà que una tal disminució haurà sigut per creure-la beneficiosa pel malalt però mai per implantar el règim de la fam.

Consideris, doncs, i meditis serenament l' estat comparatiu del consúm de carn de bou, carn de xai, gallines, ous, vi generós i vi comú que 's feu del 1.er de juliol del any 1911 al 30 de juny del 1912 amb el que s' ha fet de les mateixes substancies en igual període dels anys 1915 a 1916.

SUBSTANCIES ALIMENTICIES	QUANTITATS CONSUMIDES	
	Any 1911-1912	Any 1915-1916
Llet de vaca	38.783'00 litres	52.960'00 litres
Carn de bou	2.181'00 kilos	2.559'00 kilos
Carn de xai	9.644'20 "	10.795'40 "
Gallines	500'00 parells	642'00 parells
Ous	2.586'00 dotzenes	2.755'5 dotzenes
Vi generós	2.509'972 litres	1.772'160 litres
Vi comú	16.645'613 "	12.551'470 "

Per si no fos prou clara la sola realitat de les xifres esmentades qual augment podria atribuir-se a haver estat també mes crescut el nombre de estancies que en aquella benemèrita casa hi hagués hagut; farém una comparació de lo que corresponia de cada substancia alimenticia per estancia segons el consum de 1911-12 i lo que ha correspost en el mateix període de 1915-16. Indubtablement el nombre d' estancies ha anat en augment doncs de 1er de juliol de 1911 a 30 de juny de 1912 se registraren 105.420 estancies; xifra que ha pujat a 107.594 en el mateix transcurs de 1915-16; pero la comparació entre estancies i aliments en dits dos plaços anyals dona els següents resultats.

SUBSTANCIES ALIMENTICIES	QUANTITAT QUE CORRESPÓN PER ESTANCIA	
	ANY 1911-12	ANY 1915-1916
Llet de vaca	0'33 litre	0'49 litre
Carn de bou	0'023 kilo	0'024 kilo
id. de xai	0'091 id.	0'100 id.
Ous	0'29 unitats	0'30 unitats
Vi generós	0'023 litre	0'016 litre
Vi comú	0'158 id.	0'117 litre

Dirém finalment encare que la quantitat total invertida anyalment en el consúm de queviures, utensilis, farmacia, obres, i demés gastos, ho anat també proporcionalment en augment com ho demostren les següents quantitats:

ANY	GASTO TOTAL
Any 1911	126.311'65
» 1912	131.010'35
» 1913	138.107'54
» 1914	139.227'06
» 1915	148.090'67
1er. Quatrimestre de 1916	64.297'62

No sabem veure, en lloc que pugui sorgir d' aquestes xifres la deducció de que a l' Hospital provincial de Girona s' hi hagi implantat un règim de fam; cal esser cec per a no quedar convensut davant l' evidencia de les xifres o tenir la intel·ligencia tapada per no c. nvencer-se davant la mes palpable realitat.

Solsament l' odi i el despit poden fer malparlar de l' obra de la Beneficencia provincial que mercès al zel del seu digníssim President va cada dia millorant de una manera mes marcada.

Nosaltres que veiem les finalitat d' aquestes baxeses i d' aquestes campanyes infames no 'ns espantem per això. Sabem que a la gent de bon criteri unes xifres netes els hi parlaran mes clar i els convenceràn mes facilment que no les estridencies de uns quants desaprensius per als que seguint el nostre amo, als refrans de la nostra terra no tenim altres paraules que aquelles de: *brams d' ase no pujen al cel*.

L'obra de la Mancomunitat

HOSPITALITZACIÓ DE DEMENTS POBRES.—L' acord de l' Assambla de maig d' aquest any va assenyalar al Consell dues tasques a complir. Preparar el traspass de tal manera que aquest pogués fer-se el primer de gener de 1915 i desenrotllar el projecte de reorganització d' aquest servei, fixat en ses línies fonamentals per l' Assambla, concretant-lo i ampliant-lo i anant preparant la seva execució.

La primera part d' aquesta feina és feta. El Consell va estudiar tots els problemes que aquesta incorporació planteja i va resoldre'ls en la forma consignada en les bases annexes.

Tres qüestions principals va haver de solucionar. Disposà l' Estatut que la compensació econòmica ha de fixar-se a basa de les quantitats consignades en el Pressupost, mes a l' aplicar aquest precepte vàrem trobar-nos amb la diferencia de règim entre les provincies mancomunades. Mentre Barcelona, Lleida i Tarragona tenen aquest servei contractat i per tant la quantitat a invertir-hi és quasi fixa, sense gaires fluctuacions, no més amb l' augment gradual de les necessitats, Girona presta directament, pel seu compte i risc el servei i té consignada una quantitat molt superior a la veritablement invertida. Davant d' això va entendre el Consell que havia de fer una excepció respecte de Girona, liquidant lo gastat en comptes de consolidar indefinidament lo pressupostat.

Per fixar aquesta compensació un altre factor havia de determinar-se: l' any o pressupost que s' havia d' escollir, de pendre per basa. Tal vegada la lletra de l' Estatut podria interpretar-se en el sentit d' assenyalar l' any 1913, però evidentment el sentit veritable es que es prengui per basa l' any anterior al traspass efectiu, a l' incorporació efectiva, ja que és aquest el que ha de suposar-se de més ample dotació del servei. Així ho va acordar el Consell. Això obliga naturalment les Diputacions de Barcelona i Lleida, que dotaven amb una quantitat insuficient aquest servei, i no la suplíen fins al pressupost ordinari o extraordinari següent, a completar la quantitat consignada en el pressupost ordinari de l' any 1914 amb la quantitat que haurien hagut de consignar en el de 1915 per a saldar la deficiencia de consignació.

Finalment, la Diputació de Girona posseeix l' establiment de Salt que permet prestar el servei amb un cost per asilat molt reduït. Entre dugues solucions substancialment idéntiques, havia de decidir-se el Consell: o augmentar la quantitat a fixar, com a compensació econòmica, amb els interessos de la quantitat que la finca de Salt representa i els interessos i amortització del capital invertit en material reintegrant-los després en forma de lloguer a la Diputació de Girona; o prescindir d' aquest formulisme i fixar la compensació econòmica no incluint-hi aque-

lla partida i disposant la Mancomunitat de l'establiment de la Diputació de Girona per aplicar-lo a la prestació del mateix servei.

En quant a la tasca de reorganització ha entès el Consell que devia preparar-la encomanant a persones tècniques l'estudi de la situació actual del servei i el plantejament i les solucions possibles de tots els problemes que la nova organització

suposa. Amb aquestes missió va designar el doctor Martí i Julià, facultatiu de singulars prestigis i de gran experiència, al Dr. Alzina, Director del Manicomi de Salt i al Dr. Busquets, Inspector del Manicomi de Sant Boi. Els treballs de aquests doctes especialistes, han passat ja a la ponència del Consell encarregada de formular el plan complet de reorganització que va confiar-los l'Assamblea.

COMENTARI

Primeres raons del fracàs republicà

El republicanisme espanyol, cada dia més xaruc, cada dia més apergaminat, està passant per moments terribles.

Ell, d'idealisme xacrós, palpa els defectes d'un sistema orgànic viciat, mancant-li una solidesa de contingut i de sosteniment.

Com una fembra romàntica, ha sentimentalitzat massa, s'ha preocupat molt de portar flors a les tombes dels herois revolucionaris; de fer societats recreatives, de ballaruga, annexes als seus casals polítics; ha cenyit el *gorro frigio* amb massa infantil il·lusió; ha cantat fins a reventar la *Marsellesa* i ha girat sempre en el punt ideològic sobre una hipocresia—al igual que 'ls jaumins—que's políticament un sarcasme.

I el poble de seny clar i sentit pràctic, ha vist l'experiència que li donaren els homes il·lustres del 70, les glories més pures del Republicanisme espanyol, que escrigueren una pàgina lamentable de desgovern, i si tothom admirava an En Pi, i an En Castelar i an En Salmerón, era no com a homes d'estat sinó com a filòsofs, com oradors, com escriptors.

I el poble de seny clar i sentit pràctic ha palpat l'ineficàcia d'aital procedir, més a propòsit per a ornamentar de romanticisme i de lírics entusiasmats a les masses, que per a bastir una obra constructiva, que per a fer una revolució.

Aquesta manera d'orientar la multitud republicana, haurà pogut agradar als esprits estèrils, als homes d'una simplíssima constitució mental, però als vidents, als homes d'acció, als homes d'abnegades conviccions, els ha pertorbat i fastiguejat. La República als seus ulls no es més que una utopia.

Per altre part el republicanisme espanyol, massa entusiasta de procediments expeditos, massa fixat en exemples estrangers, ha sigut una *enganyifa*.

El desengany s'ha apoderat dels homes de cor sincer. Han sentit predicar la fraternitat entre els homes, l'igualtat de tots; s'han omplert la boca amb un mot d'una gran buidor inefable: llivertat.

I això ha sigut com un estimulament de les masses, com la pedra de toc per a que aquest servís d'escambell als *arriuistes*, als que avantposaven la seva ambició i el seu medre personal, a totes les paraules d'excitació i d'aparent idealitat.

I així han contemplat l'espectacle deplorable dels capítostos republicans que a la faisó d'En Lerroux i de l'Iglesias, que a mida que satisfien les seves ambicions, que quan arribaren a ser *propietaris*, anaven prenent aquelles dolces posicions de la *burguesia*, omplenaven de brillants els dits de la mà, penjaven en el seu pit cadenes d'or groixudes, i enganyaven al poble menjant secretament els saborosos menjars de l'abundància.

Ja no parlaven de revolucions a mà armada, ja predicaven un embelliment de les vides ciutadanes; ja no deien que la propietat era un robu; ja no condemnaven al *vehículo de la burguesia*.

Ja ells, entre la multitud estúpida que corejava les seves propagandes, passaven brunyents, llençant a la faç de la massa la fator de la betzina del auto, com una escupinada d'escani i e menyspreu.

Aquest exemple dels capítostos ha desil·lusionat a molts; i ha fet que altres personalitats, les de més valer i contingut si no imitaven l'exacrable tondu ta dels desaprensus senyors Lerroux i Iglesias, no s'han sentit amb forces per a mantenir una significació republicana, evidentment infeconda, i han preparat una deserció, entrant en els camps més asonats del partit llieral dinàstic.

Els noms de l'Azcarate, de l'Alvarez, d'En Zulueta, d'En Junoy, d'En Salvatella, i demà d'En Rodés, son una executoria pel pobre republicanisme espanyol que ha de tenir per cap i veu a un Nougués.

En mig la crisi actual dels republicans, fins un Fernández del Pozo, caricatura vivent, pot escalar el primer lloc.

El republicanisme amanaça morir d'*acefalia*.

PONS

“PRO DEvesa”

Com a gironí de cor, soc un foll enamorat de la Devesa i ella, a mon amor reconeguda, m'ha revelat sempre els seus secrets.

Jo l'he vista en les matinades d'hivern arraulida de fret i envollada en un mantell de boira hont se fonien les branques descarnades dels plàtans adormits en el sòn hivernal de la Natura. Mes tart un sol rogenç i esblaimat s'alçava poc a poc; la boira i la besada tèbia del sol de l'hivern acaronava la trista nuesa dels arbres dels que regalimaven llàgrimes d'agraïment. Aquest plor dels arbres agrait era l'únic murmur que torbava la calma augusta de

les avingudes silencioses.

Jo l'he vista en la primavera quan esclaten els primers botons emposos per la sava que munta vigorosa. Res s'ovira contemplat un arbre sol. Mes, en la xarxa inextricable del brancam vist en filera, se nota una lleu tendència al vert, que fuig de la monotonia grisa de les branques. Apres apareixen les petites fulles amb aquell vert naixent inverosimil que cap pinor trova mai en sa paleta. Bentost l'avinguda es fa ombriada. Les brises mouen la fronda i cada plàtan es un arpa còlica qu'encisa els sentits. Un mati canta el primer russinyol i aquest

cantaire sublim de les arbedes versa ses cristalines melodies amb un art inimitable damunt dels rosers que defalleixen sota el pes de les roses. I a la nit la lluna juga amb l'aigua del rec vorejat de lliris i, hont no sap que's més pur i enciser, si les llambregades de la lluna sobre l'aigua, el perfums dels lliris i de les roses o el cant del russinyol.

Jo l'he vista en les migdiades ardentes de l'estiu quan una calda abrumadora cau demunt la terra assedegada; i sota l'esplèndida volta de fullam tupit, impenetrable als raigs de foc del sol canicular, el ventitjol subtil te una fresca arreu mes coneguda. Les cigales borratxes en una orgia de llum i de verdor canten un himne a l'estiu.

Jo l'he vista en les tardes automnals quan els arbres vestits d'or llueixen esplèndents llurs gales tardorals, amb una varietat de matços i colors indescriptible. Les primeres bufades del Novembre alfombren els passeigs de fulles mortes, i la remor d'eixes fulles caigudes que arrossegades pel remolí dançen la sardana resona tristament, com un preludi d'hivern, en la quietut solemnia de l'hora baixa.

Si, la nostra Devesa es sempre bella; en l'hivern, en l'estiu, en la primavera i en la tardor. Ella es sempre una font inagotable d'inspiració i poesia, tant a l'auba com al mati, lo mateix al migdia que al morir el jorn, els dies serens com els grisos i plujosos. Sempre l'ànima trova en ella la serenor, la pau i el consol que ens porta la contemplació de les coses bones i perfectes.

No es, doncs, una cosa incompreensible que posseint la nostra ciutat una joia com la Devesa, mostrin la major part dels nostres conciutadans una apatia i una indiferència tan inesplicables en anar a buscar-hi l'esbarjo del cos i del esperit?

Tot lo que fem amb l'objecte d'infiltrar en el cor dels gironins l'amor a la Devesa serà poc en comparança del que n'es mereixedora.

Més, aquest sentiment de simpatia i afició que tractem de revetllar en l'ànima gironina no hem pas d'obtenir-lo modificant la Devesa, ans be, modificant el nostra esperit, desensopint-lo d'aquesta fonda apatia, per desgràcia, tan genuïnament nostra.

Ella, la Devesa, es, en son genre gairebé perfecte. Es rica en avingudes i passeigs curosament entretinguts. Te el seu recinte de jardí francès cuidat amb gust i art, sobre tot la part antiga, que respira aquest ambient de clasicisme i serenor dels vells jardins, ja *cansats d'esser jardins*. Te també altres passeigs dolçament abandonats a les tendres sollicituts de la Mare Natura que curosa els encatifa de mínuscol i suavíssim hervei. Allí el solitari que defuig la multitud trova l'esplai que cobeja la seva ànima en la poètica calma de l'avinguda deserta.

I si avençem mes enllà d'aqueixes avingudes, qual encant mes gran resideix en la llur solitud habitual, ens trovem tot vora del Ter en un paratge inculat en que tot ho ha fet la Natura, i l'home casi res. Allí hi creixen i prosperen en selvatic desordre els arbres més diversos. Plàtans, albes, acacies silvestres, carolines, verns, barrejant arrels i branques i donant l'impressió de que hòm se trova lluny de tot lloc habitat. Sota l'ombra d'aquets arbres, cap al Nort, una rampa suau coberta de molçut gasó devalla dolçament fins als aiguamoixos hont els joncs s'enmiratllen mentres la brisa el gronxa. Un xic més enllà el riu murmura un cant etern que aprengué de sa mare en la montanya, i al lluny un admirable panorama de boscos, camps i serralades se desplega magnific i enciser. En una paraula, la Devesa reuneix en sí mateixa quantes condicions se requereixen per a constituir un lloc predilecte d'esbarjo corporal i espiritual.

Vol dir això que no's pugui fer res

per a ferla encare més atraienta i més perfecte? No, quelcom s'hi pot fer, però ha d'esser sempre a base de conservar-la en essència tal com es ara, puig el dia que, amb l'objecte de convertir-la en un immens jardí, començessin a tallar arbres, an que fossin de les illes de planter, o be, sacrificant o no nombre de plàtans, volguessin ferne un parc d'atraccions com es per exemple el parc de Barcelona, la nostra Devesa moriria con a tal per a convertirse en un d'aquets parcs o jardins vulgars, que poden veures en totes les ciutats, incolors i de fesomia única. El *cachet* que te la nostra Devesa no la te cap jardí ni parc dels que l'autor d'eixes ratlles ha pogut admirar en algunes de les primeres capitals d'Europa. I entenguis que parlo ara e jardins ciutadans prescindint de parcs, boscos i jardins històrics, residències reials molts d'ells, com son per exemple els de Versalles, Fontainebleau, Compiègne, Chantilly, Saint Germain-en-Laye, Potsdam etc. que per sa grandiositat i caracter especial no poden entrar en la comparació. I tan convençut estic de lo que dic, que no dubto pas ni un moment de que l'admiració que en els forastets causa la contemplació de la Devesa, inclòs en els ciutadans de grans urbs (jo puc parlar d'un parisenc que no se'n savia mourer) es deu més que a res, a aquest aspecte tan tipic que la caracteritza i que a ultrança devem procurar conservar-li.

Una de les millores que mes li escaurien fora la construcció d'una piscina circular de gran diàmetre voltada únicament d'una ample vora de pedra, que se alçés, tot lo més, un pam de terra i sense cap grup escultòric al mig, a semblança o còpia exacte de les que poden admirar-se en els jardins del Luxemburg a París o en el de les Tulleries de la mateixa capital, i en les quals piscines se diverteixen els infants fent-hi navegar esbeldes balandretes i organitzant regates amb miniatura, etc.

Aquesta piscina figurémse-la situada en una de les dugues plaçes circulars que hi ha darrera del jardí i tindrem una representació exacta de la magna impressió que causaria veure reflexarse en aquella aigua encalmada els plàtans gegantins quan en la tardor son coberts de fulles verdes, grogues, daurades, vermellenques i tots els intermedis d'eixa gamma de colors.

L'emplaçament en un d'aquets dos llocs tindria la ventatja de que, trovantse el rec que circonda el jardí situat a un nivell mes elevat, se podria pendre d'ell l'aigua necessaria per alimentar la piscina.

Respecte al rec mateix que volta el jardí, amb molt poc cost, podríen posarhi unes quantes parelles de cignes *blancs*, que a més d'esser les aus decoratives per excelència, li donarien una poesia, un encant nou i una vida que no te ara.

El cigne es un animal tant sociable que aviat entre ells i els nostres infants s'entaularien relacions d'amistat i els petits amb el afany d'anar a veurer els cignes i donalsi un xic de pa, ferien seguir la gent gran a la Devesa.

També podríen cuidar-se extenses alfombres de gasó, en les illes de planter hont podríen jugar sens ferse mal les criatures, com fan en molts punts, sobre tot del estranger.

Amb tot això i afegint alguns seients als passeigs més concorreguts i algún banc rústeg fet amb troncs en mitj dels grans quadres de verdor, crec que la Devesa no tindria res a envejar a cap dels llocs similars d'altres urbs, inclòs mes populoses.

No vull acabar aquestes ratlles sense tractar de desfer un vell i extès prejudici sobre les condicions sanitàries de la Devesa. Se li ha imputat moltes vegades l'excessiu grau d'humitat causa de no se quantes enfermetats i malures corporals

diverses. En dient que totes les poblacions marítimes tenen un grau d'humiditat igual al de la Devesa me quedaria curt, i no obstant cap persona de les que critiquen la Devesa, dupte entre anar a passar l'estiu en alguna de aquelles poblacions o quedar-se. En segon lloc si posem en un plat de balances els inconvenients que aquesta humitat pot tenir per a les persones xacroses, i en l'altre les immenses ventatges que la Devesa reporta a Girona de tal modo baixaria aquest plat que el primer semblaria buit.

Enmatllevant una pintoresca comparança als madrilenys diré que la Devesa es el pulmó de Girona, ja que per ella respira la nostra ciutat. Tots els gasos irrespirables i mefítics que de les combustions industrials, funcions vitals dels homes i besties, fermentacions orgàniques d'imundícies i escombraries, amb tanta abundancia, en una ciutat gens neta com es, malhauradament la nostra, se desprenen, queden substituïts i neutralitzats per les immenses onades aèries d'oxigen i ozó que continuament ens envia la frondositat incomparable de la Devesa.

Ja ho saveu, doncs, Gironins: Veïllar per la conservació i procurar el millorament de la nostre Devesa es un deure indeclinable de ciutadania.

B. CARRERAS.

¡Visca Irlanda!

Fredament, crudelment, apaigabada ja del tot la darrera revolta irlandesa, (impremeditada e inoportuna si voleu, pero nobilíssima en son ideal) l'Albió potent, implacable, ha executat, en força vil, al capdill irlandés En Roger Casement.

En els moments crítics i àlgids de la insurrecció, nosaltres compreniem que la passió cegués el seny i els cors de tribunals i multituds, i que la lletra d'una llei escrita, mes o menys absurda, s'apliqués amb severitat i rigor. Passada i dominada aquella, mestressa de la situació la potestat que fou impugnada, el no usar, en un delict que no es crim, la facultat del perdó, apareixerà sempre com una baixesa d'esperit.

L'Anglaterra no ha volgut usar-la.

El martirologi irlandés, ben nombrós per cert, s'ha augmentat encara. Un altre dels fills de la verda Erin ha sigut sacrificat per la llibertat de sa patria.

En la «Torra de Londres» s'ha vist un cop més, penjada al vent, en patíbol infamant, una víctima de l'ambició saxona.

Els nacionalistes tots, els de tot el mon, hem sentit en nostra cor la sotregada del dor punyent, i la engoixa de la impotencia, en l'hora suprema d'un company de causa.

L'ideal no mor, encare que la força brutal aixafi als homes que l'encarnen en un moment donat del viure dels pobles; encare que aquets pobles siguin, mes o menys definitivament vençuts per l'opressors.

Els qui somiem fullejar planes enllà en el llibre de l'Historia, hi veiem escrits amb lletres emporprades, els drets de les Patries, com una postulat del dret futur.

¡Visca Irlanda!

S. R.

AGRE-DOLÇ

El paper setmanal portaveu del maurisme local, fa una tremenda campanya contra la Mancomunitat sobre el servei d'obres públiques, a carrec d'aquest organisme. Si no coneguessim el pare de la criatura, diríem que son autor es un aspirant a ministre d'hisenda espanyol. Tan intel·ligible es el contingut d'aitals escrits, que no sabem esbrinar que preté demostrar el Autor.

Esperém que D. Andrés ens ho explicarà en la vinenta sessió de la Diputació, deixant apart l'humilitat que ha tingut en l'última celebrada, no assistint a ella; llogarem cadires per a sentir-lo despotricar contra la nefanda gestió regionalista en la Corporació provincial. Li desitjém millor éxit que l de la carteta als diputats provincials, recomanant-los que no assistissin a la darrera sessió.

La maròr en al sí de l'empresa «Editorial Gerundense» augmenta en forma que menaça amb tormenta.

Per ara han dimitit els directores de «El Norte» senyors Sans i Bori, els redactors Drs. Puigmitjà i Cervera, l'administrador Sr. Mateu i Súnyer, i el Concell en plé de la susdita empresa.

Pel día 17 està anunciada la reunió general d'accionistes; en ella s'acordara definitivament lo que s'ha de fer.

Armat de punta en blanc, amb un gros plec de quartilles albes i esgrimint una llapicera enorme supletoria del stilograf novíssim, la llarga humanitat del senyor Fòxá, director del periódic de cuyo nombre no quiero acordarme, fa cap a l'Hospici Provincial, amb pose de enderezador de entuertos, i sentint lleument la sospita d'una missió trascendental, que amb habilitat detectivesca, ha de portar a terme, en benefici dels desválids i en socors de la desgracia.

I l'intima convicció d'aital gravetat, sotmou al senyor Fòxá de cap a peus, i li porta inconscientment una estremut d'esgarrifansa... Quan es dintre del Hospici, aquesta esgarrifansa s'accentua i en l'intimitat del seu cor desitjaria que la llapicera inofensiva se convertís en una ametrelladora, defensa de possibles emboscades, en aquell casal ombrívol, on el senyor Fòxá amb imaginació d'infant exaltada, hi veu per tot fantasmes que fan por i misteris de l'ombra.

Comença l'investigació per un interrogatori: pregunta entre altres mil coses, si s'ha notat en l'establiment la presència de certs animalons de baixa esfera. Palpa els llits temerós que la maldat inquisitorial del senyor Riera col·loqui pedres en matalassos i màrfegues.

Mira amb escrutadora mirada, sota el llit, amb el intent de descobrir si està subjecte a terra, amb posibilitat de convertir-se en potro per a martiritzar els assilats que no siguin SEPARATISTES.

Horror! en el bastiment d'una finestra el senyor Fòxá descobreix un motiu d'una vintena de articles. Un nús de la fusta deixa un forat on hi pot cabre el dit i l'aire pot passar-hi. I tot esverat apunta amatent: *El Hospicio de las pulmo-*

nias.

Som devant d'un armari, que resta enigmàticament tancat; l'Hermana no té les claus. Pifia! algún misteri insondable. Somriures d'intel·ligencia amb el company. «Misterios insondables de la política lliguera»; ja està.

L'imaginació del senyor Fòxá treballa febrilment. Som devant d'un altre armari.

Horror! Una gota de sang, de sang de criatura, a propòsit per a sortilegis i filtres. *Infanticides! Cors d'hiena!* va escribint la llarga llapicera.

S'acosta el senyor Fòxá al armari per a observar millor. Error fatal! Inconvenients de la penumbra! Lo que l senyor Fòxá havia pres per una gota de sang es com en certa célebre novela, un pebrot vermell enorme, primicia de les hortes marineres.

El senyor Fòxá se dona un cop al front i se sent un soroll de buidor.

El senyor Fòxá llença un crit d'esglai, una ombra avença pel corredor: el senyor Fòxá creient-se víctima d'immolació, no sent ni alé per a cridar socors...

L'ombra avença, avença... el senyor Fòxá veu que l'ombra porta al cap la cucurulla dels Inquisidors. Quan el senyor Fòxá va a caure exàmine tant llarc com es, veu l'error. Una hermana humil i discreta avença cap a ell...

El Sr. Fòxá de tant esverat encare li semblava que l'Hermana tenia barbes.....

Quin espant!

«Heraldo» diu que tot seguit acabi la seva defensa el Sr. Riera, ell provarà amb claretat meridiana, *lo desgraciado* que ha sigut per la provincia la gestió del actual President.

Diuen i escriuen aixó els senyors Roure (pare i fill). Descobrint el nom dels autors ja quedarien contestats tots quants articles puguin fer.

Ha passat lo mateix que amb la campanya del periódic de cuyo nombre etz; quan s'ha sapigut que la feia el senyor Fòxá ha perdut tot l'interés.

Per nosaltres no quedin, car serà sabrosíssim resucitar coses velles que potser portaran una indigestió a mes de quatre.

Ens sembla que riurém.

Obra benemérita

Ho es la que porta a cap la «Biblioteca Foment de Pietat Catalana» Amb la publicació del «Trisagi a la SSmma Trinitat» ha omplenat un buit, que feia temps sentia la pietat catalana. Era agotada la edició en català del Trisagi; persona hi hà qui després de recorre totes les llibreríes, no podia satisfer aquesta dolçesa espiritual de l'ànima dirigint-se a Deu, amb sa parla natural. Se trobava amb l'alternativa d'haver de traduir del castellà al català i no tothom te la capacitat per a fer-ho, mustuint-se al ensemps la devoció; o bé havia d'expresar sos sentiments més interns i espirituals amb aquell accent carrincló i foraster a tot català.

Aquest defecte ha quedat subsanat; aquesta necessitat espiritual ha sigut satisfeta per la «Biblioteca Foment de Pietat

Catalana» amb la publicació del «Trisagi a la SSmma Trinitat». De la diversitat de fórmules existents en els devocionaris, aquesta edició respecta la fórmula més corrent i discreta; més per raó d'aquesta extensió la corretteix i dignifica de la millor manera possible.

D'ella ne diu Mossen Eudald Serra que la traducció rimada dels himnes i versets llatins es obra de Mossen Josep Forn, qui feu aquelles célebres *Laudes del Nadal* que valgueren una bella carta de felicitació del Dr. Torras i Bages a son autor. I es una veritable meravella la traça en fer traduccions rimades que siguin justes, dignes, literaries i populars alhora; sense que cap d'aquestes qualitats en valgui de menys, ans al contrari, la una fassi més ressortir a les altres. Lo demés és obra de ningú i de tothom, puig ha estat molt consultat i retocat abans de sortir definitivament a la llum. Es a primera vista un fet insignificant aital publicació; una obra petita; es cert; pró tinguem present que si tots portessim un grà de sorra a la obra de reconstrucció catalana, prompte seria un fet l'ideal de *Catalunya rica i plena*. Digne de lloança es l'obra de catalanitat que porta a cap el «Foment de Pietat Catalana»; més, no es suficient, aquest tribut d'admiració; es necessari protegir-la.

Avui que tant se parla de *Bona prempsa*, potser ha arribat l'hora de fixar l'atenció en aquesta Biblioteca creada, com indica son nom, per a fomentar la pietat catalana en tots els seus aspectes, comptant no sols amb el llibre, sinó també amb la fulleta, estampa, etc. L'únic medi amb que compta aquesta Biblioteca per a son sosteniment es el donatiu que la caritat il·lustrada de les persones piadoses li vulguin fer.

Fa poc que hi hagué una col·lecta per a la *Bona prempsa* qual producte ha d'esser distribuït per l'autoritat diocesana, i una part d'ell en obres de propaganda dintre el Bisbat. Potser seria ara l'ocasió de fer quelcom pràctic, reunint les almoines de tots els Bisbats catalans, i d'acord amb l'estatut III de la «Biblioteca Foment de la Pietat Catalana» donant els llibres més útils, a preu inferior de son cost, com l'*Euclogi Català*, que no tindria de faltar en cap llar cristiana, però que per son crescut cost no pot esser adquirit per moltes famílies piadoses.

Fem quelcom pràctic: Deu i Catalunya ens ho premiaràn.

J. F.

Corones dentals Audouard

de 21 Kts., fetes a mida i col·locades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiografics

d'anomalies de la dentició en els infants i d'enfermetats dels ossos i demés desordres de les sinuositats bucals
PONTS - BRIDGES - INLAYS
i treballs d'ora a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes

JAUME REGÀS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIA

de **RAIMONDA CREUHET**

Rambla Llibertat-22.-(Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens

F. SOLÀ

Optic i Joier

Rambla de la Llibertat, 26

GIRONA

Busquets i Llapart

BANQUERS

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telèfons: Urba, 88 - Interurba, 53

Comprém i veném, a l'acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI, VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.
Editors. — GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telèfon 204 - Figuerola 33. - GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d' Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Únic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er. - Girona

Telèfon interurba núm. 40

ESMERAT SERVEI D' AUTOS

I COTXES DE LLOGUER

J. PLÉ, BOSCH Y Cia,

Ciudadans, 10 i Ronda Figuerola
Telèfon 221 Telèfon 236

Especialitat en caruatges per a empreses particulars i oficials, casaments, bateigs i enterraments, etc., etc.

Economia en els preus

MANUEL PUJADAS
ANTIGUA (BONET)

TEMPORADA D' ISTIU

GRANS NOVITATS
en tots els articles en que s' dedica la casa

Immens surtit en Camises

Especialitat en els encarrecs

SABONS

Barange
BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA

Alfred Ferrer

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims
Se fan elixures portant la roba

Diploma d' honor en el Concurs de París 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA

Planxat Modern

Planxat mecànic de colls i punys amb rentat per un procediment que duplica la seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó. Plateria, 30.

La Canestilla de Oro. Rambla Llibertat

Eluïsa Sureda. Propri

Flora Padró. Rambla Verdaguera

Enriqueta Pla. Plaça del Vi

Tallers: Pujada S Domingo, 1

SASTRERIA SMART

de J. Fernandez

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

Perruqueria de R. CARBÓ

Ciudadans, 16 (Hotel Italians)

Especialitat en el tall del cabell i barba

Servei esmerat

i antisèptic.

Abonaments
especials

Estanislau Aragó

Procurador dels Tribunals

Ciudadans -- 5. -- GIRONA

De 9 a 12 i de 6 a 9

Josep M.ª Riera i Pau

Metge Especialitzat en Malalties de

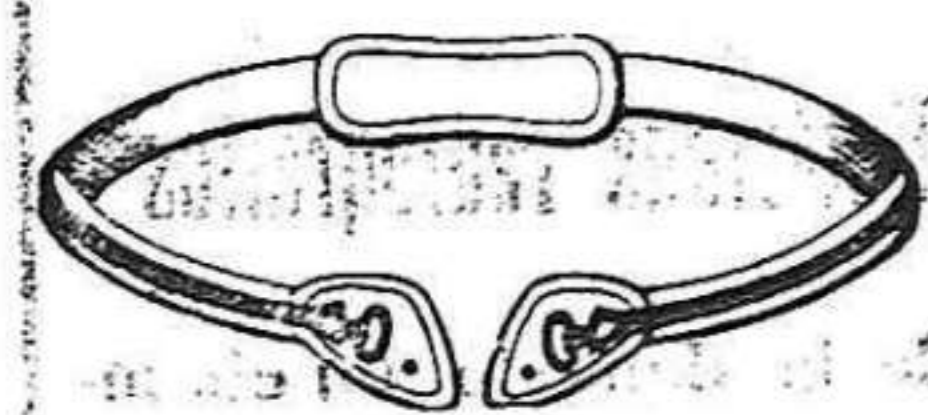
GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d' aparells per a corregir les deformitats del cos humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. - Girona

EL GIRONÉS

PERIÓDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Girona trimestre	1'50 ptes.
A fóra	2'00 "
Numero solt	0'10 "